HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

17 februarie 2011 *

În cauza C-11/10,

având ca obiect o cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Hoge Raad der Nederlanden (Țările de Jos), prin decizia din 18 decembrie 2009, primită de Curte la 8 ianuarie 2010, în procedura

Staatssecretaris van Financiën

împotriva

Marishipping and Transport BV,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul J.-J. Kasel (raportor), președinte de cameră, domnul E. Levits și doamna M. Berger, judecători,

* Limba de procedură: olandeza.

avocat general: domnul P. Mengozzi,
grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

— pentru guvernul olandez, de doamnele C. M. Wissels și B. Koopman, în calitate de agenți;

— pentru Comisia Europeană, de domnul M. van Beek și de doamna L. Bouyon, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general,

pronunță prezenta

Hotărâre

1 Cererea de pronunțare a unei hotărâri preliminare privește interpretarea părții I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din Nomenclatura combinată din Tariful vamal comun, cuprinsă în anexa I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun

(JO L 256, p. 1, Ediție specială, 02/vol. 4, p. 3), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2031/2001 al Comisiei din 6 august 2001 (JO L 279, p. 1) și, respectiv, prin Regulamentul nr. 1832/2002 al Comisiei din 1 august 2002 (JO L 290, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 2658/87").

2 Aceste întrebări au fost formulate în cadrul unui litigiu între Staatssecretaris van Financiën, pe de o parte, și Marishipping and Transport BV (denumită în continuare „Marishipping"), o societate cu sediul în Țările de Jos, pe de altă parte, cu privire la problema dacă scutirea de taxe vamale acordată pentru produsele farmaceutice se aplică numai produselor constituite din substanțe farmaceutice pure sau dacă aceasta se aplică și produselor în care au fost adăugate alte substanțe.

Cadrul juridic

3 Partea I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87, care cuprinde normele aplicabile scutirii de taxe vamale, acordate pentru produsele farmaceutice din anumite categorii, prevede:

„Scutirea de drepturi vamale se acordă produselor farmaceutice din următoarele categorii:

(i) produsele farmaceutice reglementate de CAS RN (Chemical Abstracts Service Registry Numbers) și de denumirile comune internaționale (DCI) enumerate în anexa 3". [traducere neoficială]

4 Partea I titlul II secțiunea C punctul 2 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87 prevede:

„Cazuri speciale:

(i) DCI reglementează numai substanțele descrise în listele recomandate și propuse publicate de Organizația Mondială a Sănătății (OMS). Atunci când numărul de substanțe reglementate de o DCI este mai mic decât cel al celor reglementate de CAS RN, sunt scutite numai substanțele reglementate de DCI". [traducere neoficială]

5 Printre substanțele enumerate în lista substanțelor farmaceutice care pot beneficia de o scutire de taxe figurează, între altele, chitosanul (poliglusam).

6 Atât chitosanul, cât și acidul ascorbic dispun de o denumire comună internațională și, respectiv, de un număr CAS individuale.

Situația de fapt din acțiunea principală și întrebările preliminare

7 În cursul anilor 2002 și 2003, Marishipping a formulat diverse declarații de punere în liberă circulație pentru un produs desemnat în declarații drept „pudră absorbantă" (denumit în continuare „marfa"). Marfa a fost declarată la poziția tarifară 3913 90 80 din Nomenclatura combinată. În 2002 și în 2003, importul de mărfuri încadrate la această poziție era supus unor taxe vamale care se ridicau la 7,6 % și, respectiv,

la 7,1 %. În declarații, Marishipping se prevala de o scutire de taxe vamale pentru marfa menționată și făcea trimitere în această privință la anexa I la Regulamentul nr. 2658/87.

8 După ce a controlat marfa, inspectorul vamal a considerat că aceasta, compusă în proporție de 96 % din chitosan, 3 % acid ascorbic și 1 % acid tartric, nu putea beneficia de scutirea amintită. Acesta a apreciat că scutirea de taxe vamale prevăzută pentru chitosan se limitează la substanța pură și nu se poate aplica la o marfă precum cea în discuție în acțiunea principală. În consecință, acesta a procedat la recuperarea ulterioară a taxelor vamale aferente importurilor respective.

9 Astfel cum reiese din decizia de trimitere, celelalte substanțe conținute de marfă, și anume acidul ascorbic și acidul tartric, protejează chitosanul împotriva oxidării și au fost adăugate la acesta din urmă pentru a prelungi durata de conservare. Acești doi acizi nu au nicio influență asupra eficacității chitosanului. Durata de conservare a acestuia în formă pură poate fi prelungită și prin ambalarea în vid a substanței. Marfa este destinată utilizării drept component principal pentru fabricarea unui produs care este vândut ca produs pentru slăbit.

10 Rechtbank te Haarlem, sesizat în primă instanță cu acțiunea formulată de Marishipping împotriva deciziei de recuperare a taxelor vamale luate de inspectorul vamal, a hotărât că acțiunea nu era fondată. Această societate a declarat apel împotriva hotărârii menționate la Gerechtshof te Amsterdam, iar acesta din urmă a considerat, într-o hotărâre din 18 decembrie 2007, că adăugarea unor cantități foarte reduse de acid ascorbic și de acid tartric pentru a asigura o mai bună conservare a substanței principale nu împiedica aplicarea scutirii acordate pentru produsele farmaceutice. În consecință, instanța de apel a anulat hotărârea amintită, precum și deciziile de recuperare notificate Marishipping.

11 În recursul formulat, Staatssecretaris van Financiën arată că dispozițiile relevante din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87 nu permit acordarea scutirii prevăzute de acestea pentru un produs farmaceutic compus dintr-o substanță farmaceutică de bază la care s-au adăugat alte substanțe farmaceutice, indiferent de proporția substanțelor adăugate.

12 Instanța de trimitere arată că dispozițiile relevante menționate nu prevăd în mod explicit că, pentru a putea beneficia de scutirea de taxe vamale prevăzută în partea I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87, substanțele avute în vedere trebuie să fie în stare pură. Totuși, având în vedere jurisprudența Curții și în special punctul 13 din Hotărârea din 18 martie 1986, Ethicon (58/85, Rec. p. 1131), instanța de trimitere se întreabă dacă este posibil să se adauge alte substanțe la substanța farmaceutică activă și, în cazul unui răspuns afirmativ, care sunt limitele care trebuie respectate pentru ca marfa să poată încă beneficia de scutirea de taxe vamale.

13 În aceste condiții, Hoge Raad der Nederlanden a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

„1) Scutirea de la plata taxelor vamale a substanțelor farmaceutice prevăzute în anexa I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 [...], partea I titlul II […] C punctul 1 subpunctul (i), coroborată cu lista substanțelor farmaceutice care figurează în partea a III-a (anexe) secțiunea II anexa 3, este limitată la substanțele (chimice) menționate care se găsesc în stare pură?

2) În cazul în care anumite alte substanțe pot fi adăugate substanței farmaceutice indicate, care sunt limitările care trebuie aplicate în această privință?”

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare

14 Prin intermediul primei întrebări, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă partea I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87 trebuie interpretată în sensul că o substanță farmaceutică ce figurează în lista substanțelor prevăzute în anexa 3 din partea a III-a din aceeași anexă I, substanță la care au fost adăugate alte substanțe, în special farmaceutice, poate încă beneficia de scutirea de taxe vamale care ar fi fost aplicabilă dacă o asemenea substanță s-ar fi găsit în stare pură.

15 Pentru a răspunde la această întrebare, trebuie arătat că nici partea I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87, nici anexa 3 din partea a III-a din aceeași anexă I nu prevăd în mod explicit că, pentru a putea beneficia de scutirea de taxe vamale prevăzută cu privire la produsele farmaceutice enumerate în anexa 3, acestea trebuie să se găsească în stare pură.

16 Trebuie totuși să se precizeze că dispoziția care prevede aplicarea unei scutiri de taxe vamale constituie o excepție de la principiul potrivit căruia produsele importate în Uniunea Europeană sunt, de regulă, supuse taxelor vamale și, în consecință, dispoziția menționată, fiind o dispoziție derogatorie, trebuie să primească o interpretare strictă.

17 Prin urmare, în absența unei mențiuni exprese sau a unui element care să permită concluzia că legiuitorul Uniunii a intenționat să acorde beneficiul scutirii de taxe vamale substanțelor farmaceutice enumerate în anexa 3 menționată, care, sub rezerva eventualelor impurități reziduale conținute în aceste substanțe, nu se prezintă în stare pură, Regulamentul nr. 2658/87 nu poate fi interpretat în sensul că substanțele farmaceutice la care au fost adăugate alte substanțe pot beneficia de această scutire.

18 Nu se poate considera că reprezintă asemenea impurități reziduale substanțele, precum cele din acțiunea principală, care au fost adăugate, în cantități variabile, la substanța de bază și care nu fac parte, ca atare, din această substanță sau din produsul pe baza căruia aceasta a fost obținută.

19 În consecință, Regulamentul nr. 2658/87 trebuie interpretat în sensul că o marfă precum cea din acțiunea principală, care este compusă dintr-o substanță farmaceutică de bază, în speță chitosanul, la care au fost adăugate alte substanțe (farmaceutice), nu poate beneficia de scutirea de taxe vamale prevăzută de regulamentul menționat.

20 Trebuie precizat, mai întâi, că această interpretare este susținută, după cum a arătat în special Comisia Europeană, de directivele privind utilizarea DCI în ceea ce privește substanțele farmaceutice. Astfel, potrivit acestor directive, DCI sunt selecționate, în principiu, pentru substanțe individuale bine definite care pot fi desemnate fără ambiguitate printr-o denumire (sau o formulă) chimică, programul DCI bazându-se pe principiul de a nu se acorda denumiri pentru amestecuri de substanțe.

21 Or, în speță, reiese din dosar că DCI atribuită chitosanului nu include marfa, întrucât aceasta conține o proporție prea importantă de alte substanțe.

22 În ceea ce privește numerele CAS la care se referă și partea I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87, trebuie să se precizeze că este de asemenea cert, astfel cum au subliniat guvernul olandez și Comisia, că atât chitosanul (CAS 9012-76-4), cât și acidul ascorbic (CAS 5081-7) și acidul tartric (CAS 8769-4) dispun fiecare de un număr de identificare CAS individual, iar amestecul acestora nu poate fi identificat cu ajutorul unui singur număr CAS.

23 În continuare, interpretarea dată la punctul 19 din prezenta hotărâre este conformă principiului potrivit căruia dispozițiile referitoare la suspendări și la scutiri de taxe vamale trebuie să îndeplinească cerințele de securitate juridică și să țină cont de dificultățile cu care se confruntă autoritățile vamale naționale având în vedere amploarea și complexitatea sarcinilor pe care trebuie să le îndeplinească (a se vedea în acest sens Hotărârea Ethicon, citată anterior, punctul 12, și Hotărârea din 3 decembrie 1998, Schoonbroodt, C-247/97, Rec., p. I-8095, punctul 23).

24 Astfel, deși, desigur, cerința potrivit căreia substanțele farmaceutice trebuie să se prezinte în stare pură pentru a putea beneficia de scutirea de la plata taxelor vamale prevăzută în partea I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87 nu dispensează în principiu autoritățile vamale de realizarea, dacă este cazul, a analizei chimice a unui eșantion dintr-o marfă importată, atunci când efectuează această analiză, autoritățile menționate se vor putea limita totuși să cerceteze dacă această marfă este într-adevăr compusă exclusiv dintr-o substanță ce figurează în lista substanțelor farmaceutice care pot beneficia de scutirea în cauză, fără a fi obligate să identifice celelalte substanțe conținute în această marfă și nici să determine proporția acestora în compoziția sa.

25 În sfârșit, interpretarea menționată este cea mai adecvată pentru a asigura o aplicare uniformă a dispozițiilor Regulamentului nr. 2658/87, întrucât nu lasă decât o marjă de apreciere limitată autorităților vamale naționale pentru a determina dacă o substanță farmaceutică se găsește sau nu se găsește în stare pură.

26 Având în vedere considerațiile precedente, trebuie să se răspundă la prima întrebare că partea I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul nr. 2658/87 trebuie interpretată în sensul că o substanță farmaceutică ce figurează în lista substanțelor prevăzute în anexa 3 din partea a III-a din aceeași anexă I, la care au fost adăugate alte substanțe, în special farmaceutice, nu mai poate beneficia de scutirea de taxe vamale care ar fi fost aplicabilă dacă o asemenea substanță s-ar fi găsit în stare pură.

Cu privire la a doua întrebare

27 Având în vedere răspunsul dat la prima întrebare, nu este necesar să se răspundă la a doua întrebare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

28 Întrucât, în privința părților din acțiunea principală, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Partea I titlul II secțiunea C punctul 1 subpunctul (i) din anexa I la Regulamentul (CEE) nr. 2658/87 al Consiliului din 23 iulie 1987 privind Nomenclatura tarifară și statistică și Tariful vamal comun, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 2031/2001 al Comisiei din 6 august 2001 și, respectiv, prin Regulamentul nr. 1832/2002 al Comisiei din 1 august 2002, trebuie interpretată în sensul că o substanță farmaceutică ce figurează în lista substanțelor prevăzute în anexa 3 din partea a III-a din aceeași anexă I, la care au fost adăugate alte substanțe, în special farmaceutice, nu mai poate beneficia de scutirea de taxe vamale care ar fi fost aplicabilă dacă o asemenea substanță s-ar fi găsit în stare pură.

Semnături